

ALBINA

REVISTĂ ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

APARE ÎN FIE-CARE DUMINICĂ

Abonament, pe an în țară Lei 5 | Abonament, pe an în străinăt. Lei 8
 „ „ 6 luni în țară „ 3 | Un număr 15 bani

Manuscrisele nepublicate se ard.

COMITETUL DE REDACȚIE:

P. Garboviceanu
C. Rădulescu-Motru
G. Coșbuc
I. Otescu
P. Dulfu

G. Adamescu
V. S. Moga
N. Nicolaescu
Const. C. Popj-Tașcă
Gr. Teodossiu.

Redacția și Administrația Str. Mântuleasa, No. 9.

S U M A R:

D. C. Ollănescu, Expoziția din Paris. — *Radu Dobrescu*, Școlile din județul Ilfov. — *Tr. I. Garofidi*, Un mijloc contra moliiilor în blană. — *Ion Ghica*, Industriile din Bucuresci în veul trecut. — *I. Tomoiadă*, Cultura pomilor fructiferi. — *P. Popescu*, Sfecla. — *I. Halppa*, Ceremoniile nunței. — *Radu*, Călenele sălbatic. — *Al. Apostol*, Virtuțile cetățenesci. — *A. D.*, Alcoolul otravă. — *D. V. G.*, «Graba strică treba.» — *I. Ionescu*, Un îndemn pentru formarea «Cantinelor școlare.» — *Paul I. Oceanu*, Un mijloc practic de castratiune la miel și berbece. — *V. S. Moga*, Cronica agricolă și comercială. — Mulțumiri. — Stîrplrea furnicilor. — *I. Mateescu*, Pentru școală. — *C. Nicolau*, Act de mulțumire. — Bibliografie. — Informațiuni. — Poșta redacției.

Ilustrațiuni: Tipuri din Europa. — Căino sălbatic din Australia, numit dingo. — O luptă peste Dunăre.

INSCIINȚARE

Adresându-ne prin scrisori personale abonaților rămași în urmă cu plata abonamentului, primim dîlnic încunosciințări de la un mare număr de abonați, că au achitat către diverse persoane, cari au avut liste și prin cari au fost abonați.

Rugăm dar, persoanele car au bani încasați în numele nostru, să bine-voiască a ni-i trimite de urgență, petru a evita reclamațiuni; cu atât mai mult, că unor abonați cari au plătit, dar noi n'am primit banii nici măcar pentru anul trecut, li s'a suspendat trimiterea revistei.

Sperăm, că cei-ce au încast banii și nu i-au trlmis încă, se vor grăbi a-i trimite, pentru a evita neplăceri atât pentru d-lor cât și pentru noi.

EXPOZIȚIA DIN PARIS

Primum din partea comisariatului general al guvernului Român pentru expoziția universală din 1900 la Paris, următoarea adresă:

Domnule Redactor,

Participarea României la Expoziția Universală din anul viitor este o operă de onoare națională, care nu se poate săvârși de cât cu concursul și devotamentul tuturor. Talentul și munca, voința și energia vor înlătură multe greutăți și neajunsuri și vor asigura succesul, către care avem dreptul de a ne îndrumă.

Peste zece luni România se va afla pe marginile Seinei, în plină desfășurare a puterilor sale de viață, alături de popoarele pământului, în fața de vecinii ei mari și mici. Acolo trebuie să-și întărească ea faima de vitejie, cu vrednicia și propășirea dobândite pe câmpul cel pacinic al muncii.

Acolo trebuie să dovedim, noi, sămînța resăritenă a nămului Latin, că vremea viforată a trecut fără să ne clatine și că putem, cu fruntea sus, trage—împreună cu cei-l-alți—bilanțul nostru de activitate, la sfârșitul acestui veac, în care, din nou am vădit lumina și am luat sborul civilizațiunii.

Prilejul e prea însemnat și prea înaltă este ținta, pentru ca Românul să nu arate lumii că scie—odată mai mult—să-și cinstescă nămul și să-și iubească Patria.

Presa, menită a lumina mintea, de a însufleși simțirea și de a călăuzi avânturile publicului este, la toate, înainte mergetorea și la glasul ei se adună cei buni, cei harnici, cei stăruitori la fapte și la cuvînt. De aceea, cu încredere îmi îndreptez rugămîntea către d-văstră, distinsul ei reprezentant, ca, cu graiul elocuent și cu inimă caldă să chemați pe toți la datorie, să dați tuturor îndemn la lucru.

Al d-văstră cu cele mai vii mulțumiri devotat

Comisarul general al Expozițiunii
D. C. Ollănescu.

Școlile din județul Ilfov

D-l Radu Dobrescu, fost revisor școlar al județului Ilfov, acum revisor școlar al capitalei, a rostit cu ocaziunea deschiderii conferințelor generale ale învățătorilor din județul Ilfov, un interesant discurs, în care a atins câte-vă cestiuni foarte importante. Ne facem o plăcere reproducând aci câte-vă pasagii din acea cuvîntare.

Una din cele mai mari griji ce am este d'a face și d-văstră o scurtă dare de sămă asupra fondului cantinelor. Trebuie să fac acesta între altele și pentru motivul că în strângerea acestor sume factorul principal am fost eu. Dar între mine și d-văstră sînt așa legături că ceea ce face unul privesce și pe cel-l-alt cel puțin moralicesce. Cu punerea în practică a cantinelor școlare am constatat din nou că poporul nostru este foarte generos când este vorba de bine-faceri folositoare, de fapte din cari țara

să potă folosi ceva. Cu această ocaziune s'au făcut apeluri în multe părți și apelurile n'au rămas fără resunet căci și săténul și funcționarul și arendașul și proprietarul, cu toții s'au întrecut a-și da obolul lor pentru această nouă instituțiune. Avem datorita a le aduce cele mai vii mulțumiri. Acei carți au îmbrățișat cei dintâi această cauză sfântă pentru poporul românesc și au întrebuințat o bună parte din munca lor pentru acest scop sînt d-nii sub-prefecți; deci primele mulțumiri trebuie să adresăm acestora începînd cu d-l sub-prefect din urbea Oltenița care ne-a procurat aproape suma de 5.000 lei după cum se va vedé muț la vale.

Ca să adun un fond necesar înființării și întreținerii cantinelor școlare din acest județ iată ce am făcut:

a) Am hotărît să se înființeze un comitet de sub-scriptiune publică.

b) În înțelegere cu d-l Prefect am hotărît să se dea 5 baluri pe la reședințele de sub-prefecturi.

c) Fiind că județul nostru dispune, am rugat pe d-l Prefect a da și din fondul județului o sumă potrivită pentru un scop atât de nobil și folositor poporului nostru. D-sa ne-a comunicat formal că va hotărî să se pună la dispoziția cantinelor școlare suma posibilă.

Ast-fel pentru fondul cantinelor școlare din acest județ, avem 3 surse și anume: a) Comitetul de subscripțiune, b) Balurile, și c) Fondul județului.

1) Comitetul de subscripțiune prin procese-verbale în regulă a făcut 60 liste apel. Din aceste liste astăzi 27 se găsesc înapoiate subscrise, 8 înapoiate albe, 14 nedistribuite și 11 neînapoiate pînă acum.

Listele de subscripțiune înapoiate au produs suma de 5.631,75 lei. Din aceste liste aceea încredințată d-lui sub-prefect de Oltenița a încasat suma de 1.905 lei. În această listă să găsesc subscrise cu sume de la 100 lei în sus următoarele persoane: A. D. Pouloupoulos Prund 400 lei, D. G. Stamelatos Oltenița 200 lei, Zissu Doja Oltenița 100 lei, G. Mănescu Ulmeni 100 lei, G. Arghiriadis Monăstirea 100 lei, A. P. Dumitrescu Ciurușel 100 lei și A. Bușilă Frăsinet 100 lei.

Lista încredințată comitetului a încasat suma de 910 lei. În această listă se găsesc subscrși cu sume de la 100 lei în sus: Creditul Funciar Urban 200 lei, Creditul Funciar Rural 100 lei, Banca Generală Română 100 lei, frații Matei și Gr. Alexandrescu 200 lei și d-l G. Gr. Cantacuzino 100 lei.

Lista încredințată d-lui Moise Simionescu Sărulescî a produs suma de 167,05 lei.

Lista încredințată d-lui V. Ulmênu Stoenescî Palanga, a produs suma de 165,10 lei. În această listă se află subscris d-l I. Serachitopol cu 100 lei.

Apoi Banca Națională 200 lei și Societatea Centrală agricolă 1.000 lei. Cele-l-alte liste au produs sume mai mici de cât 100 lei

O dare de sémă mai amănunțită se va face prin diare sau broșure când se va publică în întregime lie-care listă. Acesta însă nu se pôte face de cât după ce se vor primi și cele 11 liste neînapoiate. Alt-fel țin mult să fac astă dare de sémă publicului pentru că acești bani fiind primiți de la public, tot acesta este în drept să ne cêră socotela.

2) Balurile au produs suma de 7.798,40 lei și anume:

Balul din Oltenița	suma de	2.901,40 lei.
» » Ferbinți » »	2.160,00 »
» » Domnesci » »	1.587,00 »
» » Bultea » »	700,00 »
» » Budesci » »	450,00 »

În total numai comitetul de subscripțiune și cu cele 5 baluri au produs pînă acum suma de 13.430,15 lei.

3) Județul pînă acum încă n'a versat bani. Împreună cu suma ce se va da de județ și cu aceea ce ar proveni de la listele încă neînapoiate, cred că suma precedentă va crește mult.

Baniî încasați se găsesc plasați ast fel: 10.692,40 lei în recipise ale Casieriei de Ilfov și Casei de Depuneri sînt depuși spre păstrare în casa județului pînă la noi dispozițiunî. Suma de 538,95 lei se găsește asupra mea hotărîtă ca fond disponibil pentru întreținerea cantinelor școlare. Suma de 200 lei dați de Banca Națională cu recipisa No. 59.158/99 se află spre păstrare la Minister. Suma însă de 1.000 lei dați de Societatea Centrală agricolă încă nu este încasată. Ea se păstrează acum la menționata Societate și se va încasa când consiliul de administrație al societăței noastre va fi ales în mod definitiv. Atunci toate recipisele și sumele arătate precum și cele cari se vor mai strânge, vor trece d'a dreptul în mâna casierului Societăței noastre, care la va administra așa după cum hotărasc statutele.

Din suma arătată s'a cheltuit pînă acum pentru înființarea și întreținerea cantinelor școlare suma de 998,80 lei. Cea mai mare parte din această sumă s'a întrebuințat pentru instalarea cantinelor școlare, căci pentru fie-care cantină s'a cumpărat câte un cazan și cratiță mare cu capacele lor, lingură de supă și strecurătoare, cane de apă împreună cu paharele lor și mușamale pentru mese; iar pentru fie-care copil câte o farfurie adâncă și un tacâm compus din lingură, cuțit și furculiță. La cantinele de nopțe pe lîngă acestea s'au mai procurat și paturi cu saltele și perine de pae precum și câte o pătură.

Tot cu privire la cantinele școlare țin să atrag atențiunea d-vostă asupra următorului fapt: Scopul cantinelor școlare este nu numai d'a atrage pe copil la școlă și a le înlesni frecuența, mai cu sémă pentru copiii depărtați de școlă; dar el mai este și altul mai mare de cât acesta și asupra căruia ar trebui toți omenii cari simt românesce să se gîndescă cu mai multă temeinicie. Iată acel scop: îmbunătățirea nutrimentului mai mult de cât miserabil al țaranului nostru. Hrana lui este cu desăvârșire rea și nesubstanțială. Cu toți ați observat că în genere săténul

atras de un spirit de economie rău înțeles, dacă are 2, 3 puț de găină, puțin lapte, ouă sau unt, alergă cu ele la târg și din-sul cu copilașii săi mănâncă ce dă Dumnezeu spunând că numai de fâme nu móre omul. Acest nutriment rău cu deosebire va avé o influență nenorocită asupra națiunii românesce prin faptul că în școlă hrana copiilor este prea slabă și acesta tocmai atunci când ei lucrând cu creierul consumă din materia lor nervoasă și în locu-i n'are de unde să se mai pună. Consecințele ori-cine le pôte ușor prevedé, de și după un timp mai îndelungat, și atunci păcatul va cădé asupra noastră care ne dăm sêma de efectele acestui nutriment nehrănitor și nu căutăm să vindecăm răul. Sînt însă sigur că prin cantine copiii deprinși în timpul cât sînt școlari cu o mîncare mai bună, curată și mai întăritore, când vor ajunge mari pe la casele lor ei nu vor mai putea fără o asemenea mîncare și o masă de și simplă dar curată și cu regulă.

Țin încă să mai atrag atențiunea d'vastră și asupra unui alt lucru. Din aceste sume se vor da mese gratis copiilor săraci și numai cu o mică plată de 5—10 bani acelor cari dispun; însă să nu între niménuî în cap că are dreptul a mai pretinde acesta pentru copiii săi atunci când nu s'ar mai puté da asemenea ajutóre, fie din cauza marelui număr de cantine, fie din alte împrejurări, căci acesta este numai o bine-facere din partea omnilor de inimă și nici de cum o datorie. De vom puté să asigurăm pentru tot-d'una această instituțiune al nostru este meritul și al lor este norocul, însă noi trebuie să ne ferim de a le da ca un drept al lor pentru ca nu cum-vă acesta în urmă să pótă aveá niscaiva urmări rele.

Radu Dobrescu.

Un mijloc contra moliilor în blană

Spre a feri blănilile de moliî, adică spre a împiedicá intrarea acestora în blăni, ne servim de următorul mijloc:

Intr'o cantitate de spirt se pune puțin canfor și cõje pulverisată de piper cambir.

Acastă amestecătură o lăsăm să stea câte-vă zile în căldură artificială sau la sóre, pînă când disolvarea este desăvîrșită.

Licherul căpătat ast-fel, se filtréză și apoi se stropesce cu din-sul uniform blana, strângând-o și învelind-o într'o pînză tare.

În Rusia mijlocul acesta, un secret al blănilor, este cunoscut sub denumirea de tinctură chinezescă de moliî.

Traducere de
Trajan I. Garofidi.

TIPURI DIN EUROPA

Laponi,

Rus,

Englez,
German,

Italian,

Frances,
Grec,

Spaniol.

DIN LITERATURA ROMÂNĂ

INDUSTRIILE DIN BUCURESCI IN VEACUL TRECUT

de

ION GHICA (1)

apa din cișméua Filaretului eră tot-d'a-una un isvor de sănătate și de bogăție: vara câmpia eră acoperită de lucrătore, fete și neveste, meștere, calfe și ucenice, cari limpedeau testemeluri în fintână, după ce mai întâiu ficsa colorile cele vii muindu-le în piatră acră, le întindea la sóre pe iarbă cântând doinele nóstre cele frumoșe. Testemelul eră podóba capului cocónelor și jupâneselor române. O rótă de bumbac de dece parale se prefăcea între degetele mahalagióicelor din Bucuresci într'un tulpan subțire ca pînza Arahnei; și cu două trei tipare de lemn de teiu, cu câte-va burueni colorante: băcan, șofran, pațachină și scumpiă, adevărată policromotipie, se da în comerciú un obiect de o valóre însutită. Torcătorele, țesătorele și văpsítorele românce erau generos răsplătite de muncă și ostenelă prin vîndarea testemelului eșite din mâinile lor.

Testemelurile fabricate în Bucuresci nu se lăsaú mai pe jos de cele de Tarigrad, și acéstă industrie bine condusă și încurajată ar fi ajuns lesne să rivalizeze cu cele mai frumoșe muselinuri. La un bal de gală la Hotel de Ville din Paris, Marchisa de Lavalette, femeea Ministrului de Interne, fosta ambasadrice la Constantinopole, purtă o rochie de testemeluri, care făcea admirațiunea tuturilor elegantelor.

Acéstă industrie a dispărut cu totul de la noi...

Pe prispe, la umbra streșinilor, stau vara întinse mii de gherghefuri de tóte mărimile și de tóte formele. Fetele coseau în relief (anevato) pe tulpan, pe pambriú, pe atlas și pe catifea cu mătăsuri, cu lánuri, cu bumbac, cu catifelută, cu fir, cu sîrmă și cu fluturi. Cusăturile Româncelor de atunci nu se rușinaú nici dinaintea celor de Svițera, nici celor de Alep și de Damas. Gevrenele, sanguliile și bibilurile lucrate de Bucurescence erau căutate de damele celor mai mari haremuri din Constantinopole.

Cusăturile făcute în casele boeresci erau fala cocónelor nóstre; și după câte am auđit despre sexul frumos de pe atunci, el, de și nu se înfășurà ca astăđi în Fai, Șantili, Ma-

(1) Veđi biografia și portretul acestui autor în Albina, Anul I, No. 2

lină și Alençon, de și nu purtă o oca de pîr mort pe cap, dar nu eră nici măi puțin plăcut nici măi puțin grațios.

Primăvara, îndată ce da frunza, femeile cedau apartamentele lor gândacilor de mătase. Printre prânchurile de foi de dud, mahalagióicele înfigiau câți-vă pari în grădină și urziau tortul dobândit iarna la lumina focului din vatră, unde se povestea istoria duiósă a lui Peneș Impărat, basmele poetice cu înșiră-te mărgărite și plăcutele ghidușii ale lui Păcală și Tindală. Prin luna lui Iunie, maidanurile după malul gîrlei erau pline de femei adunate în pîlcuri împrejurul căldărilor din cari trăgeau mătasea după gogoși; iar după ce depănau borangicul, intrau în argea, unde cu 4 drugî de lemn ciopliți din topor, cu o spată și o suvelniță cu totul primitivă, își întocmeau un răsboi, cu care parveniau a face tot felul de țesături în trei și patru ițe. Róta de tors, acel instrument puternic de civilizațiune și de bogăție în occident, începuse a se introduce prin casele Bucurescencelor, detronase furca și fusul. Astăzi această uneltă bine-făcătoare nu se măi vede de cât pe la teatru.

Când bătea Băltărețul, venia despre Broșteni un miros acru și greu. O mulțime de tăbăcari se așezase sub Radu-Vodă. Nu numai că ele îndestulau trebuințele consumațiunii din năuntru; dar peile lucrute în Bucuresci erau căutate în țara nemțescă și în țara turcescă și devenise obiectul unui însemnat comerț de exportatiune. Pe lîngă argășitul peilor măi creșea altă industrie, în care orașul nostru ocupă cel întâiu rang în Europa: cojocăria, care ajunsese la o adevărată perfecțiune, eră o lucrare de paciență și de bun gust. Bucățile de blană fórte mici, îmbinate și cusute unele de altele cu o fineță și o inteligență artistică, formau un mosaic vrednic de admirare. Samurii misadă, códe și pacea, rîșii, silvii, cacomii, sîngépii, vulpile negre, blanele cele măi frumoșe și măi scumpe din Rusia se lucrau la noi. Starostea de cojocari din Bucuresci eră în corespondență zilnică cu Seraiul Sultanului. De acest meșteșug se ținea ișlicăria. Lucrarea hîrșiei brumării, și formele deosebite ale ișlicarilor eră o lucrare de artă, cu care nu se póte compară fabricarea pălăriilor de mătase și de păsle. Cusăturile cu fir și ciaprazărie ocupau o mulțime de meșteri și de calfe.

Din tóte aceste industrii însemnate și bănoșe, n'a măi rămas de cât numele scris pe tăblițe în răspântiile cător-vă strade, nume cari nu măi au ađi nici un raport cu ceea ce există.

Bucurescii a fost, nu de mult, un adevărat centru manufactorial, astăzi însă este un oraș exclusivamente de consumațiune și de petrecere. Prăvălie de prăvălie, cărciumă de cărciumă, grădină de grădină, complet de complet se țin lanț tóte cu litere d'un cot: *La Ștefan cel Mare*, *la Napoleon*,

la *Mihavii Bravul*, la *Tudor*, la *Franț Iosif*, la *Horia*, la *Cloșca*, etc., toate pline de marfă străină. Var și cărămidă, sticlă și lemne, unt și zarzavaturi ne vin de peste nouă țări. În casa cea mai modestă ca și în palatul cel mai sumptuos, de la Vlădică pînă la opincă, din dușumea pînă în tavan, din tâlpi pînă în creștet, nu poți găsi un pat, un pahar, un scaun, un șervet, o cismă, o căciulă, care să nu fie adusă gata din străinătate... Materia născută și crescută în țara noastră se trimite brută și ni se întorce peste un an sau doi curățită și lucrată, o plătim însutit pe cât am vîndut-o, cu exportul, importul și accisurile, transportul, dusul și adusul, immagasinările, comisionarii de tot felul și de tot șirul de traficantî.

CULTURA POMILOR FRUCTIFERE

Somiî fructiferi sînt de mare însemnătate pentru om. În timpurile vechi, cînd omenii nu cunoșeau nici o cultură, nu să nutreau de cît numai cu fructe; astăzi pomii fructiferi cu o îngrijire mai bună aduc un venit foarte însemnat omului.

Cultura pomilor fructiferi se pôte face mai în ori ce pămînt, fie el gras sau slab, de multe ori pomii se cultivă pe locurile cele mai pröste.

Cu fructe nu numai că un cultivator ar face un comerț destul de însemnat, dar din ele se estrag diferite produse cari se pot vinde cu prețuri destul de mari. Mai întaiu e facerea *magiunului* din prune care este foarte căutat; tot din pöme se scöte și *Cidrul* care este o băutură și mai mult căutată mai cu sémă în părțile unde via nu pôte să crească.

Afară de fructe, pomii ne mai dau lemne pentru foc și pentru lucru.

Pomii cultivați bine nu numai că ne aduc un venit însemnat, dar înfrumusețază locul, opresc o mare parte din vînturi, țin umedela și contribue la formarea norilor.

La noi pomii fructiferi sînt lăsați cu totul în părăsire. Ori-cine are câți-vă pomii, nu așteptă

folosul de cât de-a gata, fără a se mai gândi că pământul pe lângă pomi trebuie săpat și gunoit, că trebuiesc curățiți de uscături, de omiđi și alte insecte vătămătore, ferii de animale.

Ca să putem de aproape îngriji de pomi trebuie să cunoșcem cultura lor și acesta nu o putem învăța de cât numai lucrând: nu e destul a ști numai din teorie, dar trebuie singuri a ști să facem.

La noi în țară pomii fructiferi cresc mai peste tot locul producând fructe; cu toate acestea cea mai mare parte dintre pomi cresc mai bine pe acolo pe unde crește și via, acolo și dau folósele cele mai bune. Cele mai bune pozițiuni pentru pomi roditori sînt: cóstele, délurile și văile adăpostite de vînturi prea mari, și înclinate spre răsărit și miadă-zi.

I. Tomoială.

S F E C L A

fecla este o plantă agricolă. Se cultivă pentru rădăcinele sale, care se întrebuintează atât pentru fabricațiunea zahărului, cât și pentru hrana vitelor. Pentru acesta se deosebesc sfecele pentru scóterea zahărului de cele pentru hrana vitelor. În țară la noi în prea puține locuri se cultivă sfecele pentru hrana vitelor, cu toate că sfecele ne dau o bună și prospătă hrană pentru vite pe timpul de iarnă, când cele-l-alte nutrețuri sînt uscate; iar sfecele de zahăr se cultivă în județul Bacău, unde se află fabrica de zahăr la Sascut.

Clima. În țara noastră atât steclele de zahăr, cât și sfecele de nutreț reușesc foarte bine afară de anii secetoși, când steclele suferă și producțiunea este micșorată, iar la cele de zahăr se împuținează zahărul ce-l coprind. Deosebirea între sfecele de zahăr și cele de nutreț este că rădăcinele celor de nutreț cresc mai mult la suprafață înlesnind foarte mult recoltarea.

Modul de crescere. Sfeclele este o plantă de doi ani (bis

anuală) adică în anul întâiu crește rădăcina și foile, iar în anul al doilea aceeași rădăcină ne dă trunchiul din care scotem semința pentru o nouă cultură.

Varietăți. Soiurile de sfeclă sînt numeroase, dintre care cele mai bune pentru cultură sînt următoarele:

Sfecla de câmp, de coloro roșie roșă, care se cultivă pentru hrana vitelor. Rădăcina sa crește la suprafața pămîntului înlesnind foarte mult recoltarea.

Sfecla gălbue lungăreță cu miezul gălbui, rădăcina lungă și pelița gălbue deschisă; crește asemenea la suprafața, fiind una din varietățile cele mai bune pentru hrana vitelor.

Sfecla albă de Silesia, cu rădăcina puțin lungăreță, grosă, cōja și miezul alb; acest soi se cultivă mult pentru scōtirea zahărului, crește în pămînt.

Varietățile de sfeclă cultivate în vara anului 1897 pe domeniul fermei Studina nu au reușit destul de bine din cauza inundațiilor ce au suferit din prea multele ploii; lucrările de întreținere nu s'au putut face în bune condițiuni și la timp și alt desavantajiu este că au fost semēnate prea dese.

Pămîntul și cultura lui. Sfecla crește și produce mult în pămînturile argilo-nisipose, ravene și îngrășate. În general sfeclei îi place pămîntul care îi place și grăului, numai să nu fie prea tare.

Pămîntul trebuie arat de două ori; întâiu o arătură cât se pōte de adincă făcută în toamnă și dacā pămîntul e sārăc e bine să se pună bălegar de vite bine descompus, mai înainte de a se face arătura; apoi peste iarnă brasdele înghetă, pămîntul se măruntesce și în primă-vară se face arătura de semēnătură în curmezișul celei dintăiu.

Cantitatea de gunoiu este de 13.000—20.000 kgr. la hectar. Acēsta pentru sfeclele cultivate pentru hrana vitelor, iar pentru cele de zahăr pămîntul trebuie să fie gras din firea lui. Arătura adincă făcută din toamnă are de scop ca pămîntul să fie mărunțit la o adincime mai mare, pentru ca să se pōtă desvoltă mai bine rădăcinile sfeclelor de zahăr, precum și ale celor de nutreț.

Timpul semēnatului. O dată pămîntul pregătit, se urmēză cu semēnarea seminței de sfeclă cu ajutorul semēnătoarei

în rînduri sau cu plantatorul. În cazul din urmă se însemnă pe pămînt drumul pe unde aŭ să se semene semințele. Timpul de semănare este în luna Martie pînă la sfîrșitul lunei Aprilie; semănarea seminței se pôte face și prin împrăștiare, însă în acest cas se aruncă mai multă sêmînță.

În cazul cînd semănarea se face în rînduri, distanța între rînduri este de la 0,40—0,60 metri, iar între plante de la 0,30—0,40 metri. Este de preferat semănatul în rînduri cu semănătorul mecanic sau cu mîna pe brasdă în urma plu-gului, punendu-se rîndul de sfecele tot la a treia brasdă. Adîncimea la care se îngropă semințele este de la 5—6 c.m.

Cătățimeu de sêmînță. Cantitatea de sêmînță pentru un hectar este de 5—6 kgr. în cazul de semănare în rînduri și de 6—8 kgr. cînd se sêmînă prin împrăștiere.

Lucrările de întreținere. Cînd foile sfeclelor aŭ crescut de 10—15 c m. se prășesce locul spre a'l curăți de burueni, care le înăbușesce, se răresc pe unde sînt dese, iar locurile góle se complectéză cu fire smulse, de unde sînt prea dese. La rărîre vom observà a lăsà pe loc în tot-d'a-una firele cele mai bine crescute. Cînd buruenile aŭ crescut iarăși se dă a doua prășitură care se pôte face cu sapa de mîna, sau cu prășitorea mecanică, trasă de un cal sau doi boi cari merg printre rînduri.

Cultura sfeclelor se mai face și prin transplantare la locul cuvenit, prin aceea că se sêmînă semințele în răsadniță în luna Ianuarie, de unde apoi în luna Aprilie se scot, firele se scutură de pămînt, se tae foile la 10 c. m. mai sus de gât, precum și vîrfurile rădăcinelor și se transplantéză în linii în locul pregătit pentru cultura sfeclelor, potrivit-se tot-d'a-una după o plóe sau înainte de a ploa.

Cultura sfeclelor în acest chip de și este mai costisitoare de cît prin semănare d'a dreptul, dar în tot-d'a-una sîntem mai siguri de reușită. Acest fel de cultură o putem aplica în locurile acelea, unde primăvara este secetósă și pe întinderi mici. Pentru ca să transplantăm un hectar ne trebuie o suprafață de 40 m. p.

Acest fel de cultură are folosul că firele de sfecele la transplantare, sînt destul de puternice, pentru ca să pótă luptă contra secetei care ar urmà.

Recoltarea. Cînd temperatura mijlocie a scăzut pînă la 9—10 în cele din urmă zile (finele lui Septembrie și luna

Octombrie) atunci putem să recoltăm sfecelele. Recoltarea se poate face cu o turcă cu trei dinți sau cu plugul. Se curăță foile și pământul și se fac grămezi ce se acoper cu foi spre a nu degeră, pînă ce se cară la locul hotărît pentru conservare; iar cînd timpul este frumos, sfecelele se întind ca să se svînteze. Pe urmă se cară cu carul a casă și se păstrează pînă cînd se dau vitelor.

Producțiunea la hectar. De pe un hectar se poate recolta de la 20.000—40.000 kgr. rădăcini.

Conservarea sfeclei peste iarnă. Steclele se pot păstră sub șoprone acoperindu-se bine cu pae, spre a nu pătrunde gerul, sau se fac gropi în pămînt adînci de 0,50—1,00 metru, largi de la 1,50—2,00 metri și lungi după cantitatea de sfeclă ce avem a păstră. În această grăpă se așeză rădăcinele unele peste altele formînd o grămadă de înălțime și pînă la 2 metri în forma unei prisme triunghiulare, cîutînd în tot-d'a-una la așezare ca sfecelele să fie bine curățite.

Cînd grămada s'a făcut, se acoperă cu un strat de pae sau mai bine cu foi de sfeclă pentru ca apele din ploii să nu potă străbate și d'asupra se aruncă pămînt.

La întręga grămadă se lasă cîte-va locuri (coșuri) cari se umple cu pae sau coceni prin care pôte se circule aerul. În acest chip se păstrează sfecelele pînă cînd se dau pentru hrana vitelor sau pentru a se scôte zahărul.

Intrebuințarea sfeclei. Sfeclele de nutreț se întrebuințeză iarna la hrana vitelor, după ce mai întai s'au spălat bine și s'au tocat cu mașina în amestec cu alte nutrețuri tari, ca pae, coceni, fân etc. asemenea tocate, formîndu-se straturi, straturi, apoi grămada stratificată se lasă 24 ore în care timp sfecelele prin apa ce coprind imoe nutrețurile bătoșe. În această stare, nutrețul este căutat de vite, cu multă poftă. Sfeclele sînt folositoare pentru tot soiul de vite, dar mai cu sēmă pentru vacile de lapte, care prin hrana cu sfeclă dau o cantitate de lapte mai mare.

Sfeclele de sēmînță. Cînd voim a avé sēmînță de sfeclă pe anul viitor, atunci cînd se face recoltarea rădăcinelor, se aleg rădăcinele cele mai frumoșe, se curăță de foi lăsându-se foile mici din mijloc (inima), se păstrează în pivniță în nisip sau în gropi pînă primăvara în Aprilie, cînd se scot și să îngropă în pămînt în grădină. Din rădăcină ese trunchiul care se lęgă de un arc; cînd sēmînța s'a copt se

tae tigeturile se frecă în mâini ca să se scuture sămînța și vînturîndu-se se pune la păstrare în săculețe și la un loc uscat pînă la timpul semănării.

Un număr de 10—15 stecle este de ajuns pentru ca să producă sămînța necesară pentru un hectar.

P. Popescu.

Calafat.

Moravurile Românilor din ținutul Chișinăului

CEREMONIILE NUNȚEI (1).

Mirele se pornesce, înconjurat de amicii săi, mergînd musica în urma nuntașilor, și așa vin în ograda casei miresei, și s'abat la jocul nuntașilor miresei, decî jocul se măresce. Singur mirele n'are voie a intra în casa miresei, ci-i dator să rămîie afară și să jöce. In curînd nănașa îi aduce mirésa și ei jöcă amândoi, pînă nu i-or pofti vorniceii la masă. Dar mergînd mirele la masă, mirésa rămîne la joc ne-avînd voie a intra la mire.

Pe vremea mesei conăcării din partea miresei s'apropie cälări la ferestrele casei și-l rögă pe mire, să le-arate voiñicia sa. Mirele ese din casă, s'apropie cu doi conăcări ai săi la mirésă și esplică, că, ne-avînd chip a lăsă hora și masa, el dă ordine conăcarilor săi a-i ține cinstea: ei s'apucă cu dragă inima. Patru conăcări — câte doi din partea mirelui și-a miresei—se întrec cälări, și cine se întörce întăiu, primesce complimente; mirésa și mirele îl întălnesc cu pahare de vin, pe cei-l-alți îi rîd.

După ce se mântue masa, mirele cu óspeții săi, merge la gasda sa, unde jocul se prelungesce; pe acea vreme mirele trimite conăcării cu daruri la mirésă. Darurile acestea (poclónele) sînt: papuci, cälțunî, șal și alte atributuri ale îmbrăcăminteii femeesci; pentru tatăl miresei bucăți de postav (drap) de «contuș», (vestmînt bărbătesc de paradă), ciubote, etc.; iar pentru muma ei, materii de rochie, etc. etc.

Presentănd darurile, unul din vorniceii dice «poclónele,» exprimate în următóarele versuri populare:

La gazdă, hoerî, la gazdă ?
De ne sînteți frați iubiți,

(1) Veđi No. 42 și 43.

Intr'a domniilor-văstre curți să ne poștiți ;
 Iar de nu vi-î vouă de noi,
 Spuneți, ca să ne înturnăm înapoi.
 Vă rugăm, să ne faceți cale și cărare
 Pîn' la dumniaei cinstită flóre.
 Bucură-te, bucură-te, cuconiță mirésă, și te veselesce:
 Corabia cea de la coconul mire-ți sosese.
 Iar coconul mire, din ném mare și bogat,
 Pe bun cal a încălicat
 Și în tîrg la Țarigrad a alergat.
 Când în tîrg la Țarigrad a intrat,
 Sorele răsareă, dughenile se deschideă ;
 Iar cuconul mirele cu ochi negri le priveă,
 Și cu galbeni cumpărându-le
 Fețișorei dumitale potrivindu-le
 În hârtie le înveleă,
 În corabie le puneă
 Și corabia pe mare o porneă
 Și a dat Dumneđeū
 Și a bătut un vînt
 Din jos de la apus,
 Despre marea din sus
 Și a cârligat corabia în bot,
 Și s'aū sfărămat de tot. . .
 Numai un corăbier mai bătrân a scăpat
 Pe o scândură de brad,
 Și aū mers din val în val,
 Pîn' ce aū ajuns la mal
 Și a strigat:
 Fă împérate ce veî puté,
 Că de aici de la mine sémă nu veî vedé!
 Iar cuconul mirele din ném mare și bogat
 Mai bun cal a încălicat
 Și în tîrg la Chișiněū a alergat.
 Când în tîrg la Chișiněū a intrat,
 Sorele răsăriă, dughenile se deschideă
 Negoțurile întindeă.
 Iar coconul mirele cu ochi negri privindu-le,
 Fețișorei dumitale, cucónă mirésă, potrivindu-le,
 În hârtie le'nveleă
 Și'n corabie le puneă,
 Și corabia pe mare o porniă.
 Și corabia la dumnéta, cuconiță mirésă, soseă.
 Poftim, cuconiță mirésă, de la primesce. Amin.

Ascultând acest discurs și primind poclónele, mirésa cin-
 stesce conăcariī și în schimbul darurilor, primite de la mire,
 îi trimite lui de la sine daruri, cu preferință schimburi de

cămăși, etc., atributuri bărbătesci. Presentându-le conăcarii miresei, dic:

La gazdă, boeri, la gazdă?
Iar de nu sînteți frați cinstiți,
Intr'a domniilor-văstre curți să ne poștiți;
Iar de e vi-l voia de noi
Spuneți, să ne înturnăm înapoi.
Vă rugăm să ne faceți cale și cărare
Pîn' la dumniului craiul cel mare.
Bucură-te, bucură-te, cucóne mire, și te veselesce,
Că corabia de la cuconița mirésă sosese.
Iar cuconița mirésă,
Audiind de venirea dumitale
Fórte mult s'a bucurat
Și s'a gătit cu făclii aprinse,
Cu pahare drese,
Câte sînt întrebuițate
La acéstă veselie a dumitale.
Și încă s'aú mai gătit,
Și s'a mai silit
Ți-à gătit dumitale, cucóne mire,
O cămașe de mătase
Cu mărginile alese,
Ș'un bărneț de in
Cu floricele de fir.
Și așa se rógă dumnéleí, cuconița mirésă,
De micí, de marí să le primesci;
Și să poștim pe mirí, de ne-o cere preț
De tot meșterașul-gálbinașul,
De tótă bogița-leița. Amin.

Mirele primind poclónele, mulțumesc conăcariilor dându-le parale după stare.

După acésta vine la dînsul altă solie, anume: un cărd de femeí, cu cântice și cu musică, jucând s'apropie de gazda mirelui, ducênd în mîini perne, odéluri, prostiri, covóre, păretare, etc. etc. Mirele ospétéză pre femeile ce-l hiritisesc. Apoi, înconjurat de toți óspeții, mirele, cîntând musica, se pornesce data de pe urmă la casa miresei. Dinaintea casei merge jocul, și în mijloc jócă cu drujtile sale mirésa.

(Sfârșitul în No. viitor).

I. Halippa.

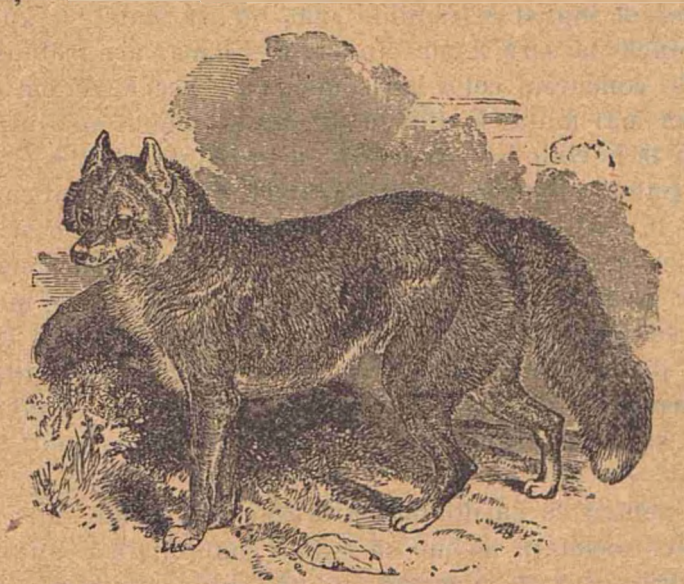
UN CUVÎNT

Caută să judeci ce-î drept, iar nu ceea ce te interesează.

CÂINELE SĚLBATIC

De sigur, animalul domestic care se consideră cel mai bun prieten cu omul este câinele. In toate literaturile aflăm în diverse poezii exemple de credință deosebită din partea acestui animal; ba chiar a ajuns a fi tipul fidelității.

Póte că ar fi de discutat în privința acesta, căci unele proverbe populare pare că s'ar pronunța contra câinelui; dar în genere omul îi vede mai mult calitățile de cât defectele.

Câine sĚlbatic din Australia, numit *dingo*.

De și în toate țările și sub cele mai diferite climaturi aflăm câini domesticiți, sînt încă rase de câini sĚlbatici.

Dăm aci chipul unui asemenea soiú de câine numit *dingo*, care trăesce în Australia.

Se mai găsesc câini sĚlbatici și prin Asia, Africa și America.

Acești câini trăesc în turme numeroase. Eî sînt foarte îndrăzneți; când le e fόμε, atacă chiar și pe leú.

Englezii au reușit să domesticască pe unii din ei; dar negreșit va trebui să trecă mai multe generații pînă să se deprindă cu totul a trăi lîngă om, cum vedem la cele-l-alte rase, pe cari omul le-a domesticit din vremuri fôrte vechi.

Radu.

Virtuțile cetățenesci

mul fiind izolat de cei alți oameni și mărginit numai în cercul îngust al familiei sale, nu ar pute să găsească binele la care aspiră în viață. El mai are trebuință și de concursul celor-lalți oameni. De aceea vedem că se asociază mai multe familii la un loc și oamenii se ajută unii pe alții la nevoile lor. Ast-fel avem societatea. Dar societatea nu ar putea exista și progresa, dacă fie-care membru al ei ar avé în vedere numai interesele sale particulare și nu și binele celor alți. Decî scopul societății este binele comun al tuturor membrilor săi: căci într'o societate ai cărei membri în loc să se ajute unii pe alții la nevoile lor, trăesc în discordie și dușmănie, nimeni nu pôte să se simță mulțumit. Prin urmare binele social constă în ordinea și armonia ce trebuie să domnască între toți membrii ce compun o societate.

Dar pentru ca să domnască ordine și armonie între membrii unei societăți, trebuie să existe mai întăiu o autoritate superiôră, care se mențină acéstă ordine și căreia să se supue membrii societății, și apoi să cere ca fie-care membru să sacrifice o parte din drepturile și mulțămirile sale pentru binele celor-lalți.

Omul bun nu pôte să fie mulțumit când scie pe alții în suferință, când a făcut aprôpelui său vre-un rău; și din contră, simte o deosebită mulțumire, când vede pe alții fericiți, când a putut să facă vre-un bine aprôpelui său.

Acéstă tendință de a face binele semenilor noștri, nu trebuie să fie trecătoare ci continuă. De aici ajungem la ideea de *virtute cetățenescă*.

Cea dintăiu este *dragostea către patrie*. Prin acésta înțe-

legem dragostea nu numai către acel colțișor de pământ, unde am văzut pentru prima dată lumina, am auzit și rostit graiul părintesc, unde am crescut și ne-am instruit, cu alte cuvinte locul natal cu șesurile, pădurile și râurile lui, ci dragostea către întregă țara românească, pe care părinții noștri au apărat-o, vârsându-și sângele lor și ne-au lăsat-o moștenire, pe care au cultivat-o și i-au întipărit particularitățile lor caracteristice. De aici urmează că dragostea către patrie este tot odată și dragostea către poporul care ne-a lăsat ca moștenire sufletescă limba sa prin care am devenit conștiinți de noi înșine. Dragostea către patrie îmbrățișază și istoria acestui popor, amintirile sate din trecut, eroii, tradițiunile, moravurile, producțiile artistice și literare, toate acestea ca îndemnuri puternice pentru continuarea și desăvârșirea ei organică pe viitor.

Ca modele de imitat în adevăratul patriotism la noi Români, avem pe Mircea, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Mihail Bravul, amintindu-ne luptele susținute de ei, pentru apărarea legii și a moșiei.

*

Dragostea către patrie se arată mai întâi în conlucrarea conștiințioasă la binele obștesc, în silința de a-l înainta chiar din inițiativa particulară cum de ex. prin asociațiuni libere în scopuri de bine-faceri sau de cultură.

Iubirea de țară mai cere ca cetățenii cu stare să lucreze pentru îmbunătățirea materială și morală a cetățenilor fără stare; iar acești din urmă să fie iubitori de muncă ce-i isvorul avuției, să înfrâneze plăcerile și să se îndeustuleze cu puținul ce au sau ce pot câștiga. Toate acestea în virtutea dragostei reciproce.

Dragostea către patrie se mai arată în supunere și respect la legile statului. Dacă legile statului nu se respectă, în loc de ordine și armonie, domnesce ie societate anarhia, care nu poate să ducă pe cetățeni la fericire, ci din contră aduce cu sine adese ori peirea statului.

Se mai arată încă în plata de bună voe a dărilor publice, căci precum individul sau familia, așa și statul, pentru ca să trăiască, are trebuință de mijloce. La acesta ne îndemnă

însuși Domnul nostru Isus Christos, cu cuvîntul și fapta. Așa când l'aŭ întrebat Fariseii dacă se cuvine a da tribut Cesarului, rĂsponse: Dați Cesarului cele ce sînt ale Cesarului... (Mat. XXII, 15 sequent.); apoi el însuși a trimis pe Sf. Apostol Petre, cĂnd i s'a cerut sĂ plĂtĂscĂ lui, ca sĂ arunce undița spre a prinde un pește și va gĂsi un *statir* (1) pe care sĂ-l dea pentru sine și pentru El. Asemenea și apostolul Paul ȃice (Rom. XIII, 7): Dați darĂ tuturor cele ce sînt teți datorĂ, celui cu dajdea dajde, celui cu dijma dijmĂ, celui cu frica fricĂ, celui cu cinstea cinste.

De asemenea se aratĂ dragostea cĂtre patrie în respect și cinstire cĂtre capul statului și cele-l-alte autoritĂți.

SĂ ne ferim de a ocĂri sau defĂimĂ lucrĂrile sau cĂrerile autoritĂții, fĂcute dupĂ nisce scopuri une-orĂ tainice, iar une-orĂ numai necunoscute de noi, dar tot-d'a-una îndreptate spre nisce urmĂri bine-fĂcĂtoare.

Respectul cĂtre legile statului, plata dĂrilor publice de bunĂ-voe, respectul și cinstirea capului statului și cele-lalte autoritĂți, compun virtutea *supunerei*; contrarul acestei virtuți este vițitul *îndĂrĂtniciei* sau neascultĂrii, care constĂ în tendința de a nu ascultĂ de nimeni, de a ne conduce numai de ideile, dorințele și capriciile nĂstre, chiar și atunci cĂnd am sci cĂ ele sînt opuse moralitĂții. Acest vițiu este combĂtut de Domnul nostru Isus Christos, cĂnd ȃice despre Farisei cĂ, ei cu tĂte cĂ vĂd tĂte minunile sale, sînt împetriți la inimĂ; iar apostolul Pavel în epistola cĂtre Filipeni (II, 5): «Aceste sĂ se întelegĂ între voi care și întru Christos Isus, carele în chipul lui Dumneȃeu fiind, nu rĂpire a socotit el a fi întocmai cu Dumneȃeu, ci s'a deșertat pe sine chip de rob luĂnd, întru asemĂnarea ămenilor fĂcĂndu-se și cu închipuirea aflĂndu-se cĂ omul s'a smerit pe sine, ascultĂtor fĂcĂndu-se pĂnĂ la mĂrte, iar mĂrte de cruce.»

Dragostea cĂtre patrie se mai aratĂ și în voința gata de a apĂrĂ patria la vreme de nevoie și a-și jertfi viața pentru binele public. Este cine-vĂ ostaș; trebuie a-și aduce aminte cĂ el este în acĂstĂ trĂptĂ pentru apĂrarea bisericei, tronului și a patriei.

(1) Un *statir* valorĂzĂ în banii nĂstri cam 3 lei și 75 bani, deci dacĂ pentru douĂ persĂne a dat, ca bir, 3 lei și 75 bani pentru una singurĂ, sĂ dĂdea cam 1 leu și 87—88 bani.

Țara noastră, patria în care ne-am născut și în care trăim bucurându-ne de toate drepturile și de toate bunurile vieții, este binele nostru comun și cel mai de căpetenie. Perdut odată acest bine, totul este pierdut pentru noi în lume. Interesele comune ale statului trebuie a le pune mai pre sus de a le noastre proprii, și la trebuință sîntem datorî a ne jertfi chiar și viața pentru apărarea patriei.

Cu tot dreptul lăudăm și admirăm pînă în ziua de astăzi pe toți acei eroi din vechime, despre care ne spune istoria, că n'a cruțat nimic, jertfindu-și viața pentru apărarea țării și națiunii lor. Vom admira în tot-d'a-una pe mama lui Ștefan cel Mare, care a ținut fiului său:

Mergi în bătălie, pentru țară mori
Și-ți va fi mormîntul încoronat cu flori.

Din totă inima aprobăm sublimele cuvinte ale poetului nostru, Vasile Alexandri, cuprinse în următoarele versuri ale poeziei sale «Deșteptarea României»:

Fericit măreț acela, care sub un falnic sôre,
Pentru patria sa mîre,
Nemurire moștenind.

Contrariile acestei virtuți sînt: descurajarea, trădarea, vinderea, cari supun pe ostași rușinării, defăimării și bles-temului.

Afară de aceste virtuți obligătore pentru fie-care cetățean, sînt și altele ce se prescriu membrilor societății potrivit stării în care se află ei. Împlinirea acestora cu atît mai mult este neapărată, cu cît servește ca un izvor de căpetenie a fericirii obștești, și anume:

Cei ce sînt în dregători, să nu uite că sînt intermedia-torii între suveran și popor și pentru acesta slujind capului statului cu credință și cu dreptate să fie prietenii poporului și zeloși pentru binele societății. Cu cît ei sînt mai înălțați înaintea poporului, cu atît mai mult trebuie a se smeri înaintea lui Dumnezeu și a legei, și arătând în sine un exemplu a virtuților creștinesci și cetățene, a sprijini prin aceea moralitatea în popor.

Acei cărora societatea le încredințază educarea tinerimei, trebuie a-și aduce aminte de cuvintele înțeleptului Solomon

(pilde I, 7) că *începutul înțelepciunii e frica Domnului* și pe această temelie se întemează educarea tinerimei, luminând mințile cele tinere cu lumina adevăratei înțelepciuni; a le împărtăși cunoscințe esențiale, folositore și a le descoperi nisce adevăruri neîndoelnice; iar mai ales a se sîrgui să înrădăcineze în inimele lor pietatea și moralitatea, respect și supunere către ocârmuire și iubire către patrie.

Medicii cari sînt așa de însemnați în societate, ca nisce pázitori ai sănătății și vieții, trebuie a fi plini de spiritul pietății ca nisce instrumente a puterei lui Dumnezeu; să se îndemne la lucrările chemării lor, nu din interes, ci din iubire de ómenii și pentru acesta trebuie a deosebi pe bolnavii lor, nu după treptele nobleții și a avuției, ci după treptele bólelor și măsura necesității acelora de ajutorul lor. E fórte mare păcat pentru un medic de a prelungi bóla cu scop de câștig.

Cei puși a împărți dreptatea, să fie cu totul streini de vițiul: *cántarea în față*, care constă în a avea vederi nedrepte pentru óre-cari persóne, așa că ele sînt preferite altora cu merite mai mari, ci să rostescă pedepsele pentru călcările de lege, potrivit cu greutatea și urmările ce au pentru ordinea publică, iar grațierea sau reducerea pedepsei óre-cáror vinovați să o facă, când acesta e spre binele societății. Spre întărirea celor díse, iată ce găsim la Deuteronom I, 17: «Să nu cunoscă față la judecată, pe cel mic și pe cel mare întocmai să-l judeci, să nu te sfiesci de fața omului, că judecata a lui Dumnezeu este; iar la Iacob II, 1 cetim: «Frații mei, nu întru alegerea fețelor să aveți credința Domnului nostru Isus Christos al slavei; iar de vă uitați în față, păcat faceți, muștrându-vă de lege, ca nisce călcători de lege».

În fine fie-care, potrivit locului în care se află, să lucreze conform moralei creștine, minței sănătoase și legilor țării sale, ca să potă pronunța cu bucurie cuvintele apostolului Pavel (II Timot. IV, 7): «Lupta cea bună am făcut, am sfirșit cursul meu am păzit credința. De acum îmi este păstrată cumuna dreptății care îmi va da-o Domnul, judecătorul cel drept, în ziua aceea, și nu numai mie ci și tuturor celor ce au iubit venirea lui».

Al. Apostol.
Roman.

Henri de Parville

ALCOOLUL OTRAVĂ

S'a  is de mii de ori că alcoolul este o otravă care grăbesce sfârșitul vieței. Dar alcoolicii nu pot pricepe acest lucru, și c nd pricep, este prea t rziu. Intoxicați n'au destul  energie a renunța la beutura care-i om r . De sigur ei cred că alcoolul le dă putere și că noi glumim cu aceste vorbe. Ia ascultați scumpii mei citit re și cititori. experiența d-lui Hodge. Savantul fiziologist  mb t  animale în timp de mai multe zile. Acum, vă rog, ascultați observațiunile savantului: după ce a luat pisici și c ini, a alcoolisat pe cele d' nt iu. Micele pisici îmbătate r ceau într'un mod aș  de violent, în c t viața le er  în pericol.

Aceste animale se schimbă aș  de mult fiziologicește în c t, nu mai sar, nu se mai j c , r m n triste și nu mai posed instinctul de v nat al rasei lor. C inele resist  mai bine la îmbătare de c t pisica. Cu t te astea, sub influența alcoolului, pierde c te puțin din greutatea corpului, degenez  și devine mai puțin activ și vioiu. Continu nd experiența, c inele a pierit tot ca și pisica.

Deci, dacă alcoolul aduce aș  de mari rele animalelor, dar  menilor!... C ți  meni n'au murit din cauza alcoolului.

A. D.

O luptă peste Dunăre.

«GRABA STRICĂ TRĒBA»

Un neguțător făcuse bună vîndare la un tîrg, unde își petrecuse tîntă marfa sa și umpluse chimirul cu aur și argint. El acum vrea să se întorcă și să ajungă acasă mai nainte de a fi sēră. După ce își împachetă banii și îi pune pe calul sēu, plēcă.

Pe la ȓiua jumētate poposi într'un oraș. Cînd vrea să plece, servitorul îi aduse calul înaintea lui și ȓise: «d-le la piciorul stîng de dinapoî îi lipsesce calului d-vóstră un cuiu din potcívă.»

«Lasă să lipsescă» rēspunse neguțătorul, că cele șase ore de călătorit pe cari le mai am de făcut va ține bine potcívă, eu mē grăbesc.

După amiaȓi, cînd el descălecuse de pe cal și ordonase servitorului să dea mîncare la cal, vine servitorul la el în odae și-i ȓice: «d-le, calului d-vóstră îi lipsesce o potcívă la piciorul stîng, să-l duc la potcovar?»

«Lasă să lipsescă» rēspunse stăpânul, «puținele ore, ce mi-a mai rēmas va dură calul mēu bine.»

El plecă mai departe, dar nu mult și începū calul a șchiopătă, nu schiopătă mult și începū a se poticni, nu se poticni mult și-și rupse piciorul.

Neguțătorul trebuî să lase calul lungit jos, descătărămeză pachetul de pe cal îl pune pe umērul sēu și plēcă pe jos acasă, unde ajunse nóptea fórte târȓiū.

La orî-ce nenorocire, ȓicea în sine însuși: «bletematul de cuiu este vinovat.» Graba strică trēba.

D. V. G.

DE ȓINUT MINTE

Bărbații secolului nostru, sînt tocmai ca moșiile statului; cine dă mai mult căștigă oferta, cine nu pierde.

Un îndemn pentru formarea „Cantinelor școlare“

De multe pîedici se isbesce bietul țaran, în adăparea copilului său, din isvorul bine-făcător al școlei, pîedici, cari îl fac, ca în nesciința lui, să blesteme școla și pe dascălul ei, și să-î privească ca pe nisce pacoste pe capul său. Una din cele mai mari pîedici este: neputința de a-și trimete cu înlesnire copilul său la școlă, neputință, pricinuită fie din cauza depărtării de școlă, fie din cauza lipsei de hrană, îmbrăcăminte și cărți. Venirea neregulată a copiilor la școlă aduce după sine, puțin progres la învățatură; iar lipsa de hrană bună și de îmbrăcăminte aduce slăbirea puterilor trupesci și sufletesci, căci mulți din ei, fiind prea depărtați cu casa sînt nevoiți să dejuneze la școlă cu o mîncare destul de rea, și neîndestulătoare; iar sêra pînă se duc acasă, mai ales iarna, sînt siliți, bieții copilași, să înfrunte viscolul și gerul de iarnă. Acastă viață în timp de 4—5 ani pentru nisce ființe fragede la corp și la minte, cred că contribuesc mult la nedesvoltarea lor fizică și intelectuală. Și în loc ca din acești copilași să căpătăm bunî cetățeni viguroși, nu vom avea de cât nisce ființe pipernicite, veștede și istovite de puteri, menite a fi în curînd prada nepărtinitorei securi a morței.

În vederea acestuî neajuns, ômenii de bine, ômenii cu dor de nêmul lor, au vêdut rêul ce amenință pe bietul țaran român, și cu toții au pus mîna să-l scôtă din prăpastia pericolului, arătându-î calea binelui prin formarea «Cantinelor școlare.»

Sfîntă le este menirea acestora și de mare importanță pentru copilașii sêraci. Ele au îndoite și întreite scopuri, atît pentru desvoltarea trupului, prin faptul că vor mîncă în cantină bucate calde și hrănitore în tot-d'a-una, cât și prin faptul că: mîncând și dormind în comun, se vor înrădăcină în aceste vlăstare tinere, ideea de comunitate, de unire atît de mult uîtată la Români.

I. Ionescu.

Pîtesci, Muscel.

Un mijloc practic de castrațiune la miel și berbece

Carnea de berbece bătut e foarte gustosă și apreciată de consumatori pentru că nu mai are odorea usucului de oie, caracteristică carnei de oie și de berbece necastrat.

Berbecii bătuți se desvoltă și se îngrășe mai repede și produc carne mai bună și mai gustosă, cu cât se castrază mai de timpuriu, chiar de la vârsta de 3 luni, ca miel.

Iată în ce constă acest mijloc practic de castrațiune.

Se ia un fir de cauciuc lung de la 25—30 centimetri, și după ce s'a culcat mielul sau berbecelul pe spinare, ținându-se de un om, se întinde firul de cauciuc și se aplică prin partea mijlocie peste pielea cordonului (vîna) testicular, d'asupra testiculelor, încolăcindu-se firul de cauciuc de 4 pînă la 5 ori.

În urmă capetele firului de cauciuc se încrucieșază în + sau în × și se lîgă cu un fir de ață de cânepă.

Mortificația pielei și a vînei testiculelor și căderea testiculelor se face în timp de 15—20 zile, prin strîngerea firului de cauciuc; rana rămasă se pôte unge cu dohot mai cu sêmă în timp de vară.

Firul de cauciuc se pôte cumpêră cu preț mic în tôte farmaciile și la drogherii.

Prin urmare, acest mijloc de castrațiune la miel și berbece fiind foarte simplu și ușor de aplicat, se pôte face de economii de vite și de ori-ce proprietar sau îngrijitor de animale.

Răspândirea acestui mijloc de castrațiune la noi în țară ar fi de mult folos și economic pentru creșterii de animale.

Paul I. Oceanu.

Cronica Agricolă și Comercială

Se cât lunile de primăvară și Iunie a fost secetose în cele mai multe părți ale țării, pe atât luna Iulie a fost de ploioasă aproape în totă țara. Ploile bine-făcătoare din luna Iulie nu s'a putut prețui în deajuns din cauza marilor folose, ce aceste ploii au avut asupra semănăturilor actuale precum și semănăturilor de toamnă.

Țic de toamnă, fiind-că dacă și în luna această n'ar fi ploat, pe lângă că se prăpădea toate recoltele și semănăturile făcute mai târziu, nu se putea face arături pentru semănăturile de toamnă. Iată dar că folosul ploilor din Iulie este îndoit, de aceea bunătatea lor nici că se poate prețui; de și în multe părți ale țării ploile au fost însoțite de grindină și vânturi puternice în cât a descoperit în unele locuri casele oamenilor, și-au adus și alte daune, cu toate acestea, pe lângă folosele cele mari, daunele n'au aproape nici o însemnătate.

Prin lipsa de ploii din lunile de primăvară, toate producțiunile noastre agricole au fost puse la mare încercare, așa că mai toți agricultorii, și în special sătenii noștri ca și vitele lor erau amenințate a muri de foamă. Dar această crudă încercare din partea celui a tot puternic s'a prefăcut ca prin minune într'o mare bine-facere prin ploile din luna Iulie, în care lună, mîsga (seva) din pămînt începe a circula prin toate plantele aproape cu aceeași putere, ca și mîsga (seva) de primăvară, când muguri încep să dea frunza și lăstarii, iar ierburile și și semănăturile câmpului, să crească cu multă putere.

Ceea-ce n'am putut vedea în lunile de primăvară prin localitățile unde seceta a bîntuit, ni s'a dat să vedem acest farmec al Dumnezeuii, în luna lui Iulie, când sînt acele mai mari călduri, și când mai tot-d'a-una timpul este secetos.

În această lună, din cauza ploilor, ierburile au început a se ivi, și semănatul de porumb a crește, copacii din păduri, ca și pomi roditori a căpăta o altă viață și a da lăstari din rădăcina și tulpinele lor. Cu alte vorbe totă vegetațiunea pe unde a cădut ploii mai dese și mai mari, toate s'au schimbat din rău în bine.

Ploile din luna Iulie n'a fost alt-cevă de cât îngerul bine-făcător pe care Dumnezeu l-a trimis ca să mîntuiască pe ai săi credincioși, și să-i aducă de la morțe la viață.

A ajuns nîsce timpuri, în care mulți din sătenii noștri nu se mai gîndesc nici la Dumnezeu nici la religia lor, ca probă avem duminicile sîrbătorile cele mari, în cari Țic sătenii noștri în loc să mîergă la biserică, ca să asculte cu smerenie și cu inimă curată rugăciunea preotului, din contră cei

mai mulți alergă la cârciuma din sat, unde își otrăvesc sufletul și tot corpul cu băuturi alcoolice, amestecate și falsificate cu fel de fel de otrăvuri. Când sătenii noștri să gândească numai la ast-fel de otrăvuri, diavolul îi împing la multe lucruri necuviincioase, pe cari omeniile le fac numai în stare de beție, când mintea lui fiind otrăvită, nu-și mai poate da socotela, și-și pierde și frica de Dumnezeu și de justiția țarei, nici la copiii lui nu să mai gândească cari au să rămăie pe drum muritori de fomie.

Chiar stăpânirea a găsit de bine de a pune noui biruri pe alcool, pe această otravă ce se vinde prin cârciumile de la sate, numai și numai ca voi sătenii să vă feriți de alcool, ca de foc și ciumă.

De foc și ciumă se mai poate scăpa ceva bun sănătos; iar din alcoolul pe care-l bea omul, numai scapă neotrăvit corpul lui. De și voi sătenii, nu vă duce-ți duminicile și sărbătorile mari la biserică, Dumnezeu, după ce v'a pus la o grea încercare în lunile de primăvară, va trimis ploie în luna Iulie, și v'a scăpat de marea primejdie, pe voi, vitele vóstre, viile și pomii roditori și aprópe tóte semănăturile vóstre. Așa în cât voi nu sînteți în stare a mulțumi lui Dumnezeu de această mare bine-facere. Nu vedeți că în urma ploilor aerul s'a mai răcorit, câmpurile au înverdit și bune arături pentru semănăturile de toamnă puteți să faceți, fără a osteni mult vitele vóstre, de óre-ce pămîntul are destulă apă, daca nu prea multă încă în unele părți.

Dacă s'ar fi întâmplat ca și luna Iulie să fi fost tot așa de secetósă ca și lunile de primăvară și Iunie, atunci ar fi fost un adevărat blestem de la Dumnezeu pentru țara noastră, care s'ar fi simțit și anul viitor poate mai mult de cât în anul acesta. Mulți dintre vecinii noștri s'or îi bucurat, daca și luna Iulie ar fi fost secetósă dar Dumnezeu i-au lovit pe ei unde-i dóre prin ploile din această lună; iar noue ne-a făcut multă bucurie, că am scăpat de mare primejdie de care încă n'am fost în stare a ne da socotela.

În resumat, Dumnezeu prin deschiderea isvórelor ceresci peste câmpiile noastre cele mănóse, pe care ni le-a lăsat strămoșii noștri, din rău a făcut bune, deci să mulțumim lui

Dumnezeu pentru acest bine ne așteptat, după o secetă atât de îndelungată, ce a cădút peste țara noastră.

Tîrgurile noastre. Vînderile ce s'au făcut în luna Iulie prin tîrgurile noastre cu grâu, porumb, orz și ovéz, n'au așa mare însemnătate, fiind-că dintre tóte cerealele, purumbul s'a căutat mai mult și cu un preț mai bun.

Iată în resumat prețul mijlociū cu care s'a vîndut cerealele în tîrgul din Brăila, de la 1—31 Iulie st. v.:

	Prețul maxim. la hect. socot. in kgr.	Prețul mijlociū la hect. socot. in kgr.	Prețul minim. la hect. socot. in kgr.
Grău.	12,00	11,00	9,00
Porumb	,676	6,65	6,40
Porumb roșu	7,20	7,15	7,00
» colorat.	7,15	6,90	6,80
Grău . . suta de kgr. s'a vîndut cu 7—8—15 lei.			
Porumb » » » »			8 » —
Cincuantin » » » »			9—10 » —
Secara » » » »			12 » —
Ovės » » » »			13 » 25 cent.
Fasole » » » »			13 » — »

Tîrgurile străine. Este bine să cunoscem și vîndērile și mai cu sēmă prețurile cu cari se vinde grăul, porumbul, ovēsul și orzul în tîrgurile străine, ca să ne putem face o idee între prețurile din străinătate și prețurile din tîrgurile nōstre. Căci după cum se urcă sau se micșorează prețurile din tîrgurile străine, se urcă și se micșorează și prețurile din tîrgurile nōstre; iar urcarea prețurilor atărnă după cum recoltele de grău, porumb, etc. sînt mai mari sau mai mici. În luna Iulie, prețurile în tîrgurile din străinătate, mai mult s'au micșorat din cauză că în străinătate unde s'a făcut mult grău, orz și ovēs, și porumbul de asemenea o să fie mult. În străinătate, afară de unele localități din Rusia, a fost secetă după cum a fost la noi în țară.

În tîrgurile din țara franțuzescă, grăurile s'a vîndut cu 19—20 lei suta de chilograme, secara cu 13 — 14 lei, orzul cu 16—17 lei, ovēsul cu bob negru cu 18—19 lei; iar ovēsul cu bobul alb cu 15—17 lei, porumbul cu 14—18 lei după calitate, făina de grău cu 27—29 lei și cea de secară cu 20—21 lei. Prețurile sînt socotite pe suta de chilograme.

În unele tîrguri din Germania, grăul s'a vîndut cu 19—21 lei, secara cu 16—17 lei și ovēsul cu 15—20 lei suta de kgr.

În tîrgurile din Belgia, grăul s'a vîndut cu 15 — 16 lei; secara cu 14 lei 50 cent.; orzul cu 13—17 lei; ovēsul cu 18 lei și porumbul cu 10—12 lei suta de kgr.

La tîrgul din Viena și Pesta, grăul s'a vîndut cu 17—19 lei suta de kg.

La tîrgul din Berna (Elveția), grăul s'a vîndut cu 19 lei; secara cu 6—17 lei; orzul cu 19—21 lei și ovēsul cu 17—18 lei suta de kr.

La tîrgul din New-York (America), grăul s'a vîndut cu 14—15 lei suta de chilograme și la Chicago cu 13 — 14 lei suta de kr.

La târgurile din Algeria și Tunis, grânele s'a vîndut cu 19—22 lei suta de kr., orzul cu 11—15 lei și ovësul cu 14—16 lei suta de kr.

V. S. Moga.

MULTUMIRI

Sub-semnatul, învățător diriginte al școlii rurale din comuna Laza județul Vaslui, viu în numele sătenilor miei și ai micilor copilași, cari frecventeză școala ce dirijez, a aduce viile mele mulțumiri onor. administrațiunii a fermei model „Laza,” care și anul acesta, ca în toți anii, a bine-voit a oferî sumă de 39 lei pentru cumpărare de cărți didactice, ce s'au distribuit ca premii elevilor distinși de la școlile din această comună.

I. Băbușianu.

Dirig. școlii Laza-Vaslui.

STÎRPIREA FURNICILOR

S. S. Preotul I. Constantinescu din comuna Pucioasa, ne cere să-î spunem un mijloc pentru stîrpirea furnicilor din pomi. Îi recomandăm să citească cele spuse de noi în revista «Albina,» anul I, No. 1.

PENTRU ȘCOLĂ

Măi jos însemnații locuitori din comuna Sarichioi, plasa Babadag, județul Tulcea, au oferit diferite sume pentru întocmirea unui fond, cu care să se procure duși și diferiți alți pomi roditori, pentru plantarea grădinei școlii din această comună:

M. I. Andronescu, I. Mateescu, A. Franga, D. Constantinescu, V. Neștescu, Gh. Teoharide, Petre I. Popa, N. Dănulescu, M. D. Rășcanu, D. Damianof, N. Gheorghiu, V. Costof, D. Ițcovici, F. Samson, Gh. Rașcu, B. Grimberg, V. Cuțoi, D. Dumitrof, E. Leonof, Leon Stefan.

În total s'a adunat suma de cinci-șeci și șese lei, din care 34 lei s'au întrebuițat pentru procurarea de duși și salcâmi în primăvara anului curent, iar restul de 22 lei se va întrebuița tot în acest scop în toamna viitoare a anului curent.

I. Mateescu.

Învățător.

ACT DE MUȚUMIRE

D-l August Miescu medic veterinar la zona preventivă din Fălciu mișcat de buna voință de a veni în ajutorul școlarilor a dăruit 8 exemplare «Economia vitelor» pentru a le distribui elevilor meritoși ca premii.

Acastă faptă fiind demnă de lăudat îi aduc viile mele mulțumiri. A-

duc mulțumiri și d-lui N. Teodor din Lupesci care a binc-voit și d-sa a veni în ajutor cu 2 exemplare.

Dea Domnul ca pe viitor să se găsească cât de mulți unitatori.

C. Nicolae.

Învăț. dirig. școlii Lupesci, Covurlui.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

Reșboiul nostru pentru neatârnnare, povestit pe înțelesul tuturor ediția II-a, de cunoscutul scriitor și colaborator al nostru G. Coșbuc.

Acastă lucrare formând un volum de 284 pagini sau 18 côle, pe hârtie gălbuie, format octav, este cea mai efină carte literară din câte au apărut la noi, necostând de cât 95 bani. O recomandăm cu căldură cititorilor noștri de ôre-ce în ea se găsesc multe lucruri folositoare și e plină de învățături pentru nêmul nostru.

Toți cititorii revistei noastre, își-o pot procura prin administrația noastră, contra costului de 95 bani. Ceî-ce ne-ar trimite costul pentru 6 exemplare, au al 7-lea exemplar gratuit.

INFORMAȚIUNI

Reorganizarea serviciului minelor.

Ministerul domeniilor a modificat serviciul minelor.

Pentru ca rezolvarea afacerilor să nu întârzie din cauza înmulțirii lor continuă, s'au făcut mai multe regiuni cari vor fi conduse de un inginer de mine.

Cu regiunea I, compusă din județele Putna, Bacău, Neamțu, Suceva, și Iași, e însărcinat d. inginer, Vic. Gutzu, care va avea reședința în Bacău.

Cu regiunea II, care coprinde Dobrogea, e însărcinat d-l inginer Păianu, care va locui la Constanța, și va avea și un birou la Macin.

Cu regiunea III, compusă din județele Prahova, Muscel, Dîmbovița, Buzeu și R.-Sărat este însărcinat d-l inginer Val. Pușcariu, care va avea reședința la Ploesci.

Regiunea IV, coprinzând județele Mehedinți, Gorj, R.-Sărat și Argeș, are pînă acum puține chestiuni de studiat. De aceea nu s'a numit titular pentru dînsa, ci va fi condusă, pînă la noul ordin, de serviciul central.

*

Iată numele institutôrelor și institutorilor scoși la pensie pe ziua de 1 Octombrie 1899:

Ion D. Broșteanu, de la școla No. 2 Bacău; Dimitrie D. Clodianu, de la școla No. 5 Bêrlad; Ecaterina Iamandi, de la școla de fete No. 2 Păcurari (Iași); Const. C. Nacu, școla din Panciu; Maria Rannetti, școla No. 3 de fete Buzeu; Teodora I. Popescu, școla No. 2 Pitesci; Ion V. Proșănescu Ocnele-Mari; Const. R. Rădulescu, Ocnele-Mari; Zenobie Savinescu, școla de fete No. 2 Botoșani; Const. Galin, școla de băeți Botoșani; Alex. Slăniceanu, Slănic (Prahova); Ecaterina G. Săftoiu, școla

No. 3 Alexandria; Lința Petrescu, școala No. 2 Slatina și Natalia Clement de la școala de fete No. 3 Păcurari (Iași).

S'a instituit cu începere de la 1 Ianuarie 1899, o societate sub numirea de «*Societatea de economie, ajutor mutual și bine-faceri*», a membrilor corpului didactic din județul Putna.

Reședința societății este în orașul Focșani.

Scopul societății este :

A aduna și capitalisa economiile membrilor săi și a le face să fructifice.

A forma un fond pentru casuri de mörte și alte împrejurări de forță majoră.

A ajuta pe elevii săraci.

Consiliul de administrație al acestei societăți este ast-fel alcătuit.

Președinte, George Christea; vice-președinte, G. Diaconescu.

Membrii : Stefan Constantiniu, Constantin G. Mihăilescu.

Secretarul consiliului, D. G. Teodoru.

Membrii suplininți : Natalia Enescu, Vasile Munteanu.

Casier, George I. Rarinceșcu.

Contabil, Const. Vasileșcu.

Secretarii adunării generale : Polixenia Prendu, Victor Manoliu.

POȘTA REDACȚIEI

C. M., «Racii Țigăncii» nu se va publica.

M. A., Șarada «Lingurița» s'a mai publicat într'o gazetă dîlnică «Nuvela» nu e pentru noi.

G. G., Titulescî. — «Treî frați ghicitori» nu se va publica.

D. V. G., Deagurile. — «Căinele fidel» nu se va publica; cea-l-altă, da.

Al C. M., Gorj. — Povestea cu «Dinu» n'o putem publica; e prea vechiă.

Pr. P. P. — «Pe pragul școlii,» așa cum e redactat nu se pöte publica; dacă ar fi o simplă propunere pentru creare de sanatorii de care vorbiți, am publica-o cu plăcere.

D. St., Boldu. — E prea banal, dacă ar fi fost o istoriöră din care să rezulte același precept, ar fi mers. Așa, nu se va publica.

S. M. — «Pînă acum n'am făcut așa și trăim,» nu se va publica, căci așa cum e scrisă nu se vede urmarea practică.

Collocalia Esculente. — Explicarea teöriei lui Gall nu o vom publica, fiind-că nu e ceva sigur și n'are pentru cititorii noștri nici un fel de interes practic. Cea-l-altă, da; însă vë rog să adoptați alt pseudonim, căci acesta e așa de curios în cât nu pöte figura în revista noastră.

A V I S

Domniî abonați cari cer schimbarea adresei sînt rugați a ne arăta comuna și județul unde aü primit revista, alt-fel sînt espuși a suferi întärzieri în espedierea revistei.